

EXPUNEREA DE MOTIVE

1. SITUAȚIA ACTUALĂ

Agricultura este una dintre ramurile importante ale economiei naționale, iar ponderea agriculturii la formarea produsului intern brut deși a scăzut în ultimii ani, totuși este foarte importantă. Din acest punct de vedere, constatăm că în acest domeniu în țara noastră s-a înregistrat un regres deoarece au dispărut exploatațile (cooperativele agricole sau întreprinderile agricole de stat) care dădeau esență și posibilitate dezvoltării în ritm susținut a agriculturii.

Ne referim la sectorul producției de cereale, producțiilor de câmp, dar și la sectorul zootehnic. Treptat, treptat, primind și subvenții de la Uniunea Europeană, în România s-a regândit și există perspectiva să existe o reorientare în ceea ce privește realizarea exploataților la mărime pentru a obține o eficiență a activității. Se observă din datele statistice oferite de I.N.S. preocuparea pentru refacerea exploataților agricole la un nivel de mărime adecvat, care să asigure un bun randament în exploatare în domeniul agriculturii.

Protestele fermierilor din România de la începutul anului 2024 au adus la lumină în noianul de dificultăți cu care au ajuns să se confrunte în ultimii 3 ani de secetă și de implicații negative pornind de la războiul din Ucraina și continuând cu creșterile alarmante ale prețurilor de la combustibil, îngrășăminte, pesticide, rate la bănci pentru utilajele achiziționate în leasing și ajungând la situația revoltătoare provocată de prețul de dumping al cerealelor provenite din Ucraina de o calitate proastă și foarte proastă, care însă le-a dat agricultorilor lovitura cea mai mare.

Agricultorii din România, dar și din alte țări europene au ieșit la proteste masive în orașele mari. În țara noastră, pe fondul unor acte normative distructive pentru mediul privat, agricultorii români au ieșit să protesteze, făcând presiuni asupra noului guvernului să legifereze măsuri prin care să fie sprijiniți să-și poată continua munca în domeniu, majoritate fiind pe punctul de a renunța la tot din cauza condițiilor total nefavorabile.

Exasperarea fermierilor are mai multe cauze: venituri insuficiente din cauza unor prețuri prea mici în raport cu costurile de producție, constrângeri administrative și de mediu în creștere. Perspectivele economice sunt din ce în ce mai grele, populația agricolă care îmbătrânește și lipsa forței de muncă.

Din păcate, nici tinerii nu au banii necesari pentru a investi în proprietăți agricole, în condițiile în care e nevoie de investiții de sute de mii, uneori chiar de milioane de euro. Ori, meseria de agricultor este grea, cu multe ore de lucru și puține vacanțe, pentru venituri aleatorii.

Cauza principală a nemulțumirii agricole, este Pactul Verde European și o tranziție ecologică simțită ca nedreaptă de lumea rurală, iar cel mai vizibilă este divizarea dintre comunitățile rurale și urbane.

Pe măsură ce toate cele patru tipuri de alegeri se apropie în 2024, nemulțumirea crescândă în rândul fermierilor își face din ce în ce mai prezentă, reflectate de tensiunile dintre nevoile imediate ale fermierilor și obiectivele pe termen lung ale Uniunii Europene în ceea ce privește tranziția ecologică.

Standardele de mediu, esențiale pentru combaterea schimbărilor climatice și a erodării biodiversității, sunt evidențiate de fermieri, care acuză factorii de decizie că ignoră constrângerile economice care sunt implicate și care le afectează dramatic afacerile. La aceasta se adaugă și creșterea prețurilor la inputurile agricole, întărită de situația economică generală și de războiul din Ucraina, care crește presiunea asupra fermelor mici și mijlocii.

În ciuda crizei climatice și a consecințelor ei dezastruoase, discursurile nemulțumirii se întesesc într-un context de precaritate în lumea agriculturii și de blocare în agricultura convențională poluantă, sărăcitoare și anihilatoare.

Revolta agricultorilor simbolizează o stare de rău mai profundă în cadrul comunităților rurale deoarece reprezintă o mică parte a locurilor de muncă, totuși agricultura structurează profund identitatea zonelor rurale.

Fermierii se simt neglijăți și neînțeleși de reprezentanții lor politici. Criză agricolă pe care o traversăm este, de asemenea, o reflectare a unei nemulțumiri politice mai mari: o tranziție ecologică pe care o consideră injustă și inutilă, ieșind din plin împotriva diferitelor reglementări de mediu prevăzute de Green Deal. Este necesară nu doar de păstrarea unității și stabilității UE, ci și de promovarea unui model agricol durabil care (re)conciliează nevoile economice și de mediu, iar răspunsul la această criză trebuie, așadar, să demonstreze că valorile europene de solidaritate, durabilitate și cooperare sunt, de asemenea, în slujba comunităților agricole și rurale.

Suprafața utilizată în România pentru agricultură reprezintă aproximativ 13,5 milioane de hectare (ha), dintre care doar zece milioane sunt ocupate cu terenuri arabile. Suprafața agricolă a României a scăzut ușor de la un an la altul iar transferul suprafețelor de teren către sectorul forestier și al construcțiilor a constituit cauza principală a reducerii suprafețelor agricole în ultimii ani. Agricultura este cel mai vulnerabil sector al economiei românești, aproape 30% din populație lucrând în acest domeniu. Din păcate, parcelele mici de pământ și eșecul în adoptarea tehnicilor moderne în agricultură au drept rezultat faptul că producția din fiecare an este dependentă de capriciile vremii. Din studiul datelor naționale în agricultură rezultă că suprafața agricolă utilizată care a revenit în medie pe o exploatare agricolă nu s-a modificat semnificativ. Pe categorii de exploatare agricole, situația este următoarea: suprafața agricolă utilizată ce a revenit în medie pe o exploatare agricolă fără personalitate

juridică a fost de 2,04 ha, comparativ cu 2,02 ha în anul 2013; suprafața agricolă utilizată ce a revenit în medie pe o exploatare agricolă cu personalitate juridică a fost de 213,64 ha, comparativ cu 207,49 ha în anul 2013.

Numărul exploatareilor agricole cu suprafață agricolă utilizată mai mică de 1 ha este în scădere. Scăderea numărului de exploatare agricole de foarte mici dimensiuni s-a datorat și numărului celor care au utilizat o suprafață agricolă mai mică de 0,3 ha, care au deținut o pondere de 27% din totalul exploatareilor agricole cu suprafață agricolă utilizată.

Exploatarele agricole sub 1 ha deși au reprezentat 53,0% din numărul total, au utilizat numai 5,1% din suprafața agricolă utilizată; exploatarele agricole cu dimensiuni între 1 și 5 ha au avut ponderi mai apropiate atât ca număr, cât și ca suprafață (38,6% din numărul total și 23,6% din suprafața agricolă utilizată); exploatarele agricole de dimensiuni mari, peste 50 ha, au avut o pondere foarte mică (0,5%) în ceea ce privește numărul acestora, dar au deținut 51,1% din suprafața agricolă utilizată.

În 2016, suprafețele în proprietate, incluzând și terenul comun (61,4%) și cele luate în arendă (28,7%) au înregistrat cele mai importante ponderi, dar fără schimbări semnificative față de anul 2013. Suprafața agricolă utilizată aflată în proprietatea exploatareilor agricole fără personalitate juridică a reprezentat 42,5% din întreaga suprafață agricolă utilizată, în timp ce la exploatarele agricole cu personalitate juridică aceasta a reprezentat 18,9%.

Referitor la volumul de muncă în exploatarele agricole, exprimat în unități anuale de muncă (UAM), în anul 2020, s-a înregistrat o scădere. În anul 2016, volumul de muncă înregistrat la exploatarele agricole fără personalitate juridică a fost de 1429 mii UAM, iar în cadrul exploatareilor agricole cu personalitate juridică a fost de 58 mii UAM.

2. SCHIMBĂRI PRECONIZATE

Prezentul proiect normativ va aduce modificări în ceea ce privește posibilitatea utilizării cerealelor care altfel s-ar exporta pentru creșterea animalelor din ferme și dezvoltarea acestora prin sprijinul acordat de statul român acestui sector agricol.

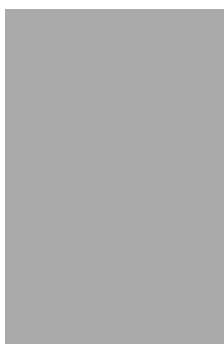
Impact bugetar

Modificările și completările actului normativ pe care le propunem nu au un impact direct asupra bugetului de stat sau bugetelor autorităților publice locale.

Impactul socioeconomic

Prezentul proiect normativ va avea un astfel de impact asupra fermierilor care își vor putea valorifica activitatea la ferme, vor putea hrăni mai ușor animalele și vor putea în anumite situații renunța la închirierea de pășuni.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru sprijinirea dezvoltării agriculturii, pe care îl supunem spre dezbatere și adoptare Parlamentul României.

Ciubuc CIPRIAN